

2013-03-25

Case Summary posted by the Task Force on Access to Justice

LITHUANIA: Public organisation “Žvėryno bendruomenė” v. administration of Vilnius city municipality

<i>1. Key issue</i>	In order to have standing in a case concerning a construction permit, the applicant has to show that the planned construction will have significant adverse effect on the environment
<i>2. Country/Region</i>	Lithuania
<i>3. Court/body</i>	Supreme Administrative Court of Lithuania (Lietuvos Vyriausiasis Administracinis Teismas)
<i>4. Date of judgment /decision</i>	2010-12-09
<i>5. Internal reference</i>	2010 m. gruodžio 9 d. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nutartis Nr. A ⁵⁵⁶ -393/2010, visuomeninė organizacija “Žvėryno bendruomenė” v. Vilniaus miesto administracija
<i>6. Articles of the Aarhus Convention</i>	Art. 6 and art. 9, paras. 2 and 3
<i>7. Key words</i>	Public interest, public concerned, public participation and access to justice

8. Case summary

The public organization “Žvėryno bendruomenė” made a request to Vilnius Regional Administrative Court to annul a construction permit because of its illegality under Lithuanian and the European Union law. The applicant stated that the permit was issued without a valid city plan and that the public was not informed about the construction planned.

Vilnius Regional Administrative Court dismissed the complaint for the annulment of the construction permit. The court of the first instance stated that the applicant has a right to defend a public interest in this case only to the extent associated with the elements of the environment. All applicants’ arguments are of general nature; he did not prove that the defendant committed any environmental violation.

Public organization “Žvėryno bendruomenė” appealed to the Supreme Administrative Court of Lithuania.

The Supreme Administrative Court stated that public organisation might have the right to defend public interest in certain situations under art. 9, para. 2, of the Aarhus Convention. However, it should be noted that Art. 9, para. 2, is directly applicable only in respect to decisions, actions or omission that fall within the scope of art. 6 of the Convention. Although construction of housing is not listed in Annex I to the Convention, attention should be paid to the national legislation that poses an obligation on operators to carry out environmental impact assessment in certain cases. In this case, however, the applicant failed to provide sufficient evidence to support its statement about the significant adverse effect on the environment of the multi-storey construction in Žvėrynas district. Accordingly, the Supreme Court found that Art. 6, para. 1 b), and therefore Art. 9, para. 2, of the Aarhus Convention were not applicable in the case. Furthermore, as art. 9, para. 3, of the Convention is not directly applicable, the complaint was dismissed.

9. *Link to judgement/
decision*

<http://liteko.teismai.lt/viesasprendimupaiseska/tekstas.aspx?id=b615a3b8-897e-498a-986d-443e971ffeb5>

The text of the judgement is provided below in Lithuanian.

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

N U T A R T I S

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2010 m. gruodžio 9 d.

Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Audriaus Bakavecko, Artūro Drigoto (kolegijos pirmininkas), Stasio Gagio, Romano Kliškausko ir Arūno Sutkevičiaus (pranešėjas),

sekretoriaujant Alinai Dokutovičienei,

dalyvaujant pareiškėjo atstovams Liudvikui Ragauskiui, Jūratei Markevičienei ir Pauliui Markevičiui,

atsakovo atstovui Ledai Žilinskienei,

viešame teismo posėdyje apeliacine tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo visuomeninės organizacijos „Žvėryno bendruomenė“ apeliacinį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2007 m. gegužės 3 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjo visuomeninės organizacijos „Žvėryno bendruomenė“ skundą atsakovui Vilniaus miesto savivaldybės administracijai, tretiesiems suinteresuotiems asmenims uždarajai akcinei bendrovei „Erama“, uždarajai akcinei bendrovei „Amžinoji atmintis“, V. A., D. B., A. B., A. B., S. C., L. Č., A. C., A. Č., A. L., V. D., O. D., V. J., J. G., uždarajai akcinei bendrovei „Henlys group“, J. H., A. J., R. J., T. K., K. P. Mc. K., R. K., uždarajai akcinei bendrovei „Metalų eksporto centras“, R. P., T. R., uždarajai akcinei bendrovei „Sampo lizingas“, E. S., uždarajai akcinei bendrovei „SEB VB Lizingas“, A. S., N. Š., I. Š., H. Š., architekto V. Š. projektavimo firmai, A. V., A. V., A. V., A. Ž. dėl statybos leidimo panaikinimo.

Išplėstinė teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

I.

Pareiškėjas visuomeninė organizacija „Žvėryno bendruomenė“ (*toliau – ir pareiškėjas*) su skundu kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą ir prašė panaikinti statybos leidimą Nr. (*duomenys neskelbtini*), išduotą statiniui adresu (*duomenys neskelbtini*); panaikinti projektavimo sąlygų sąvadą, kurio pagrindu buvo rengiamas statybos projektas ir išduotas statybos leidimas Nr. (*duomenys neskelbtini*); panaikinti Vilniaus miesto savivaldybės Nuolatinės statybos komisijos protokolinią nutarimą rekomenduoti išduoti statybos leidimą Nr. (*duomenys neskelbtini*).

Pareiškėjas paaiškino, kad statybos leidimas Nr. (*duomenys neskelbtini*) yra neteisėtas ir nepagrįstas, nes pažeidžia Lietuvos Respublikos įstatymus bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/35/EB. Sklype (*duomenys neskelbtini*) trečiajam suinteresuotam asmeniui uždarajai akcinei bendrovei (*toliau – ir UAB*) „Erama“ buvo leista vykdyti daugiaaukštę statybą vietoje šiuo metu nustatytos mažaukštės, keisti reljefą, mažinti želdinių plotus, atlikti kitus žalingus aplinkai veiksmus. Statybos leidimas išduotas be galiojančio detaliojo plano, pažeidžiant aukštumą ir užstatymo plotą reglamentuojančius teisės aktus, apie planuojamas statybas neinformavus visuomenės ir pareiškėjo. Pareiškėjo teigimu, Vilniaus miesto savivaldybė neįregistravo Žvėryno rajono plano nustatyta tvarka, o savivaldybės taryba nėra patvirtinusi šio plano galiojimo. Be to, pareiškėjo teigimu, Žvėryno rajono planas yra moraliai pasenęs, neatitinkantis Vilniaus miesto bendrojo plano, galiojančių Lietuvos Respublikos teisės aktų ir Europos Sąjungos direktyvų.

Atsakovas Vilniaus rajono savivaldybės administracija atsiliepimu į pareiškėjo skundą prašė jį atmesti.

Atsakovas paaiškino, kad atsižvelgiant į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktiką (administracinės bylos Nr. A⁷-720/240, Nr. A⁸-988/2004), kurioje kartu pabrėžiama, jog teisės, kuri ginama teismine tvarka, apimtis savo ruožtu apibrėžia ir bylos nagrinėjimo ribas, šioje administracinėje byloje nagrinėtini ne visi pareiškėjo skunde nurodyti argumentai, o tik tie, kurie pažeidžia konkrečias teisės aktuose įtvirtintas pareiškėjo teises ar viešąjį interesą aplinkosaugos srityje bei yra pagrindžiami objektyvaus pobūdžio įrodymais arba įrodymais, paremtais specialiomis žiniomis, patvirtinančiais realų žalingą arba kenksmingą poveikį teisės aktų nustatyta tvarka ginamoms jo teisėms ar viešajam interesui. Atsakovo nuomone, šiuos reikalavimus atitinkančių argumentų pareiškėjas visuomeninė organizacija „Žvėryno bendruomenė“ skunde iš esmės nenurodo, nes pateikiami argumentai arba yra grindžiami viešuoju interesu ne aplinkosaugos srityje, kurioje teisę jį ginti visuomeninėms organizacijoms suteikia Konvencija dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimančiais sprendimais ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais (detaliojo plano nebuvimas ar jo negaliojimas, neatsižvelgimas į statybos techninių reglamentų nuostatas ir pan.), arba yra grindžiami subjektyviais tam tikrų aplinkybių vertinimais, o ne Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka teikiamais įrodymais (ginčijamu 2005 m. rugpjūčio 10 d. statybos leidimu Nr. (*duomenys neskelbtini*) leistų vykdyti statybų žalingas ir kenksmingas poveikis Žvėryno gyventojų gyvenimo kokybei ar gyvenimo sąlygoms, teisės aktų nustatytų triukšmo ir užterštumo normų viršijimas, neleistinas želdynų naikinimas ar menkinimas ir pan.). Atsakovas atkreipė dėmesį į tai, kad Vilniaus miesto valdybos 1995 m. sausio 12 d. potvarkiu Nr. 82V „Dėl Žvėryno rajono plano patvirtinimo“ buvo patvirtinti Žvėryno rajono (seniūnijos ribose) planas ir jo sudėtyje parengti Žvėryno rajono teritorinio zonavimo schema, Žvėryno rajono funkcinio zonavimo planas su inžinerinių tinklų plėtojimo bei transporto sprendimo

schemomis ir Žvėryno rajono žemės sklypų nužymėjimo schema su veiklos sklypuose reglamentavimu. Minėtas Žvėryno rajono planas buvo nustatyta tvarka įregistruotas Teritorijų planavimo dokumentų valstybės registre, registro Nr. (*duomenys neskelbtini*). Žvėryno rajono planas įregistruotas kaip detalusis planavimo dokumentas (DP), bylos ind. Nr. (*duomenys neskelbtini*), inv. Nr. (*duomenys neskelbtini*), registracijos Nr. (*duomenys neskelbtini*). Vilniaus miesto valdybos 1995 m. sausio 12 d. potvarkio Nr. 82V 2 punkte nustatyta, kad Žvėryno rajono plano įgyvendinimas bei tolesnis projektavimas turi būti vykdomas pagal išdėstytą priede tvarką. Todėl, kaip nurodė atsakovas, šis Vilniaus miesto valdybos 1995 m. sausio 12 d. potvarkiu Nr. 82V patvirtintas ir nustatyta tvarka įregistruotas Žvėryno rajono planas yra pagrindas vykdyti statinio projektavimo darbus pagal šiame teritorijų planavimo dokumente nustatytus teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimus. Vadovaujantis 2004 m. gegužės 1 d. įsigaliojusio Teritorijų planavimo įstatymo 22 straipsnio 3 dalimi ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. D1-239 patvirtintų Detaliųjų planų rengimo taisyklių 17 punktu, detalieji planai nerengiami, kai statant statinius žemės sklypo tvarkymo ir naudojimo režimas yra nekeičiamas. Kiekvienu konkrečiu atveju savivaldybės institucija, išnagrinėjusi turimus teritorijų planavimo ir kitus dokumentus, sprendžia, ar numatytai veiklos programai realizuoti (tęsti) būtinas detalusis planas (jo keitimai), ar gali būti rengiamas statybos ar kitokios veiklos projektas. Atsakovas nurodė ir tai, kad Vilniaus miesto tarybos 1998 m. gruodžio 18 d. sprendimu Nr. 292 patvirtintas Vilniaus miesto bendrasis planas žemės sklypui (*duomenys neskelbtini*), nustato visuomeninį naudojimo būdą, kuriame galima daugiaaukštė ar mažaaukštė gyvenamoji statyba, o Vilniaus miesto valdybos 1995 m. sausio 12 d. potvarkiu Nr. 82V patvirtintas Žvėryno rajono planas numato daugiaaukštį gyvenamąjį naudojimo būdą. Pagal Vilniaus miesto tarybos 1998 m. vasario 4 d. sprendimu Nr. 127 patvirtintą Vilniaus miesto Žvėryno seniūnijos želdynių plėtojimo schemą sklypas (*duomenys neskelbtini*), nepatenka į Vilniaus miesto tarybos 1998 m. gruodžio 18 d. sprendimu Nr. 292 patvirtintame Vilniaus miesto bendrajame plane ir Vilniaus miesto želdynų plėtojimo schemoje pažymėtą bendro naudojimo teritoriją, todėl šiam sklypui netaikytinas nei rekreacinis, nei bendro naudojimo būdas, nei E1 režimas (želdynų išsaugojimas istorinių-kultūrinių ir gamtinių vertybių aplinkoje, išlaikoma jų pirminė išraiška ir funkcija). Vilniaus miesto Žvėryno rajono želdynų plėtojimo schemoje žemės sklypui (*duomenys neskelbtini*), nustatytas kitas - E3 režimas, kas reiškia, kad paliekami esami želdynai, jų plotas, galimi nedideli (fragmentiniai) erdvinės ir rūšinės struktūros pakeitimai, sklype pažymėtas vienas esamas saugotinas medis. Todėl statybos techninis projektas, numatantis pavienių medžių kirtimą (pagal statinio projekto aiškinamąjį raštą kertami keturi sklype esantys medžiai: trys klevai ir vienas gluosnis; vienas klevas avarinės būklės, įskilęs, kitas apkerpėjęs, gluosnis džiūstantis; kiti vertingi medžiai išsaugomi), suderintą su Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Aplinkos apsaugos skyriumi, neprieštaruoja nurodytam režimui. Atsakovo teigimu, apie projektuojamą statinį buvo informuoti aplinkinių sklypų savininkai ir naudotojai – tai patvirtina UAB „Erama“ 2005 m. rugpjūčio 8 d. raštai, taip pat ir pareiškėjas visuomeninė organizacija „Žvėryno bendruomenė“, ką patvirtina 2005 m. rugpjūčio 8 d. raštas Nr. Sd-347. Visuomeninei organizacijai „Žvėryno bendruomenė“ bei aplinkinių sklypų savininkams ir naudotojams buvo praneštas projektuojamo statinio aukštis (5 aukštai), užstatymo tankis (46 procentai), užstatymo intensyvumas (1,5), butų skaičius (44), kiti projektuojamo statinio duomenys, todėl, pasak atsakovo, pareiškėjo skundo teiginiai, jog statyba buvo projektuojama bandant nuslėpti ją nuo gyventojų, nėra pagrįsti. Atsakovas akcentavo, kad 1996 m. sausio 1 d. įsigaliojusio Teritorijų planavimo įstatymo 8 straipsnio 2 punktas, kurio pagrindu

Vilniaus miesto taryba 1998 m. gruodžio 18 d. sprendimu Nr. 292 patvirtino Vilniaus miesto bendrąjį planą, numatė, jog bendrojo plano sprendiniai nustato teritorijos naudojimo prioritetus ir vietovių raidos politiką. Pagal Vilniaus miesto bendrojo plano 2.2.2.4 punktą laikytina, kad Vilniaus miesto bendrojo plano sprendiniai nustato ne atskirų sklypų, bet teritorijų (didesnių kaip 1 ha), kurioms nustatomi bendri naudojimo būdai ar pobūdžiai, vystymą. Tokiu būdu pareiškėjo nurodyti strateginiai sprendiniai turi būti taikomi ne reglamentuojant veiklą sklype, o planuojant teritorijas (kvartalus, rajonus) ir vertinant šių teritorijų poreikius.

Trečiasis suinteresuotas asmuo UAB „Erama“ atsiliepimu į pareiškėjo skundą prašė įjįt mesti išdėstydamas motyvus, pateiktus atsakovo atsiliepime.

II.

Vilniaus apygardos administracinis teismas 2007 m. gegužės 3 d. sprendimu pareiškėjo skundą dalyje dėl statybos leidimo Nr. (*duomenys neskelbtini*) panaikinimo atmetė, o kitoje dalyje bylą nutraukė.

Teismas konstatavo, kad atsižvelgiant į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo formuojamą praktiką (administracinės bylos Nr. A³-11-04 bei A⁷-720-04) pareiškėjas turi teisę šioje nagrinėjamoje byloje ginti viešą interesą (Administracinių bylų teisenos įstatymo 5 str. 3 d. 3 p. ir Administracinių bylų teisenos įstatymo 56 str. 1 d.), tačiau tik tiek, kiek tai susiję su konkrečiais aplinkos elementais: oru, atmosfera, vandeniu, dirvožemiu, žeme, kraštovaizdžiu, gamtos objektais, biologine įvairove. Taigi, teismo nuomone, teisės, kuri ginama teismine tvarka, apimtis savo ruožtu apibrėžia ir bylos nagrinėjimo ribas. Todėl, kaip nurodė teismas, nagrinėjamoje administracinėje byloje teisiškai reikšmingos yra tos pareiškėjo skunde nurodytos aplinkybės, kurios yra tiesiogiai susijusios su ginčijamo akto –statybos leidimo – teisėtumu aplinkosaugos srityje. Teismas pabrėžė, jog Administracinių bylų teisenos įstatymo 57 straipsnio 4 dalyje yra įtvirtinta bendra taisyklė, kad įrodymus pateikia proceso šalis. Todėl, teismo manymu, pareiškėjas skunde nurodytoms aplinkybėms, susijusioms su minėtais aplinkos elementais, pagrįsti privalo pateikti atitinkamus įrodymus. Pareiškėjo keliamas ginčo pobūdis yra susijęs su bylai reikšmingų aplinkybių nustatymu, kurioms iširti bei įvertinti yra reikalingos specialios žinios. Tuo tarpu pareiškėjo skunde nurodyti argumentai dėl tariamų aplinkosaugos pažeidimų yra bendro pobūdžio, nepagrįsti jokiais objektyvaus pobūdžio įrodymais arba įrodymais, grindžiamais specialiomis žiniomis, patvirtinančiomis realų žalingą arba kenksmingą poveikį jų gyvenimo kokybei, galimą teisės aktų nustatytą triukšmo ar užterštumo normų viršijimą ir pan., taip pat nenurodoma, kokie konkrečiai želdynai bus sunaikinti ar sumenkinti įgyvendinant atsakovo išduotą statybos leidimą, kaip ir kiek tai paveiks Žvėryno rajono gyventojų gyvenimo sąlygas. Teismas nurodė, kad pareiškėjui nepateikus objektyvaus pobūdžio įrodymų, kurie patvirtintų jo teiginius, bei įrodymų, kurie būtų grindžiami specialiomis žiniomis atitinkamose aplinkosaugos srityse, pareiškėjo pateikiami subjektyvaus pobūdžio faktinių bylų aplinkybių vertinimai yra nepakankami vertinant juos įrodymų patikimumo prasme. Atsižvelgdamas į tai, teismas padarė išvadą, kad pareiškėjas skunde nurodytų aplinkybių, reikšmingų aplinkosaugos sričiai, neįrodė. Visa tai, teismo manymu, suponuoja kitą išvadą, jog pareiškėjo subjektinė teisė – teisė ginti viešąjį interesą aplinkosaugos srityje, nepažeista. Teismas pažymėjo, kad pareiškėjo skunde nurodytos kitos aplinkybės, tokios kaip išduodant ginčijamą statybos leidimą detaliojo plano nebuvimas ar jo negaliojimas,

neatsižvelgimas į statybos techninių reglamentų nuostatas ir pan., yra susijusios su administracinių procedūrų viešojo administravimo srityje pažeidimu, bet ne su pažeidimais aplinkosaugos srityje. Nekonstatavus pažeidimų aplinkosaugos srityje, pareiškėjo nurodyti pažeidimai nagrinėjami atveju reikšmės neturi, kadangi jais pareiškėjo įstatyme numatyta subjekcinė teisė ginant viešą interesą nepažeidžiama. Teismas atkreipė dėmesį į tai, kad pareiškėjas taip pat savo skunde nurodė, jog jis gina ne tik viešą interesą, bet ir organizacijos narių teises bei teisėtus interesus. Tačiau, teismo nuomone, kaip matyti iš skundo, pareiškėjas kreipėsi į teismą užimdamas proceso šalies (Administracinių bylų teisenos įstatymo 48 str. 2 d.), o ne atstovo (Administracinių bylų teisenos įstatymo 49 str.) procesinę padėtį. Tokia procesinė situacija, teismo manymu, yra pagrindas konstatavimui, kad organizacija savo narių vardu ginama jų pažeistas teises bei teisėtus interesus veikia be teisėto pagrindo, todėl neturi reikalavimo teisės ir jos skundas atmestinas. Kartu teismas atmetė ir pareiškėjo skundą, paduotą ginant pačios organizacijos teises ir interesus, t. y. teisę dalyvauti detaliojo planavimo procese ir viešame detaliojo planavimo dokumentų svarstyme. Šiuo klausimu teismas nurodė, jog nustatyta tvarka patvirtintas ir įregistruotas Žvėryno rajono planas buvo pagrindas vykdyti statinių projektavimo darbus pagal šiame teritorijų planavimo dokumente nustatytus teritorijų tvarkymo bei naudojimo režimus. Taigi pareiškėjo teisė dalyvauti detaliojo planavimo procese ir viešame detaliojo planavimo dokumentų svarstyme pažeista nebuvo. Dėl kitų pareiškėjo prašymų – panaikinti 2005 m. gegužės 25 d. projektavimo sąlygų sąvadą reg. Nr. (*duomenys neskelbtini*), kuris išduotas statytojui UAB „Erama“ namui (*duomenys neskelbtini*) statyti bei Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Miesto plėtros departamento Nuolatinės statybos komisijos protokolinią 2005 m. rugpjūčio 3 d. nutarimą Nr. 23 – teismas konstatavo, jog pagal Administracinių bylų teisenos įstatymo 33 straipsnio 1 dalį, jeigu specialus įstatymas nenustato kitaip, skundas administraciniam teismui gali būti paduodamas per 1 mėnesį nuo skundžiamo akto paskelbimo arba individualaus akto ar pranešimo apie veiksmą (neveikimą) įteikimo suinteresuotai šaliai dienos. Kaip nurodė teismas, byloje terminas skundui paduoti buvo atnaujintas tik dėl vieno reikalavimo – leidimo panaikinimo. Pareiškėjas nenurodė jokių priežasčių, dėl ko terminas skundui dėl projektavimo sąlygų sąvado panaikinimo paduoti yra praleistas. Iš prijungtos prie nagrinėjamos administracinės bylos kitos administracinės bylos Nr. I-125-14/2006 teismas nustatė, jog pareiškėjas jau 2005 m. lapkričio 1 d. buvo padavęs analogišką skundą, tačiau dėl šio reikalavimo termino atnaujinti neprašė. Todėl teismas pareiškėjo skundo šioje dalyje nenagrinėjo kaip paduoto praleidus nustatytą terminą ir nesant prašymo jį atnaujinti, o bylą šioje dalyje nutraukė. Be to, teismas atkreipė dėmesį į tai, kad skundžiamu Vilniaus miesto savivaldybės Miesto plėtros departamento Nuolatinės statybos komisijos 2005 m. rugpjūčio 9 d. protokoliniu nutarimu rekomenduota išduoti UAB „Erama“ statybos leidimą daugiabučio namo (*duomenys neskelbtini*) statybai. Teismo manymu, šis komisijos sprendimas yra rekomendacinio pobūdžio ir jokių teisinių pasekmių nesukelia, todėl nelaikytinas administraciniu teisės aktu Administracinių bylų teisenos įstatymo taikymo prasme ir nenagrinėtinas administraciniame teisme.

III.

Pareiškėjas apeliaciniu skundu prašė panaikinti pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priimti naują sprendimą – pareiškėjo skundą patenkinti. Apeliacinį skundą grindė pirmosios instancijos teismui išdėstytais motyvais bei argumentais, papildomai nurodė šiuos argumentus:

1. Lietuvos vyriausias administracinis teismas yra pažymėjęs, kad visuomenės nariai turi subjektinę teisę į sveiką ir švarią aplinką (Konstitucijos 19 str. ir 53 str. 3 d., 54 str., Konstitucinio Teismo 1998 m. birželio 1 d. nutarimas). Kaip nurodoma Konstitucinio Teismo 1998 m. birželio 1 d. nutarime, aplinka paprastai suprantama kaip gamtoje funkcionuojanti visuma tarpusavyje susijusių elementų (žemės paviršius ir gelmės, oras, vanduo, dirvožemis, augalai, gyvūnai, organinės ir neorganinės medžiagos, antropogeniniai komponentai ir juos vienijančios natūraliosios bei antropogeninės sistemos). Todėl statant gyvenamąjį namą ir nesilaikant statinio statybai keliamų reikalavimų, šalia gyvenančių asmenų subjektinė teisė į sveiką ir švarią aplinką yra apribota. Atitinkamai nepagrįstu ir neteisėtu laikytinas pirmosios instancijos teismo argumentas, jog skunde nurodytos kitos aplinkybės, tokios kaip išduodant ginčijamą statybos leidimą detaliojo plano nebuvimas ar jo negaliojimas, neatsižvelgimas į statybos techninių reglamentų nuostatas ir pan., yra susijusios su administracinių procedūrų viešojo administravimo srityje pažeidimu, bet ne su pažeidimais aplinkosaugos srityje. Pareiškėjo manymu, nurodyti viešojo administravimo srities pažeidimai yra tiesiogiai susiję su aplinka ir aplinkosauga, bei pažeidžia visuomenės teisę į sveiką ir saugią aplinką, teisę į informaciją apie aplinką bei teisę dalyvauti priimant sprendimus, susijusius su aplinka ir jos planavimu. Vadinasi, konstatavus pažeidimus aplinkosaugos srityje, minėti pažeidimai nagrinėjamu atveju yra reikšmingi kaip pažeidžiantys viešąjį interesą ir pareiškėjo subjektyvias teises ginant viešą interesą.

2. Pareiškėjas pateikė įrodymus, jog statybos leidimas išduotas be galiojančio detaliojo plano, bent jau didžiąjai sklypo daliai (pietinei). Tačiau prie bylos prijungtas Žvėryno sklypų planas nebuvo ištirtas ir tinkamai įvertintas, remiantis specialiomis žiniomis. Nebuvo įvertintas ir statinio projektas, jo atitikimas galiojantiems teritorijų planavimo dokumentams ir pan. „Žvėryno planas 1995“, kuriuo, išduodamas statybos leidimą, rėmėsi atsakovas, turi visus specialiojo plano požymius, tačiau neturi požymių, kurie pagal Teritorijų planavimo įstatymą privalomi detaliam planui. Todėl toks planas, vadovaujantis Teritorijų planavimo įstatymo nuostatomis, nėra ir negali būti pripažįstamas detaliojo planu. Šis planas yra žemėvaldos planas – specialiojo teritorijų planavimo dokumentas, nustatantis žemės sklypų formavimą, pertvarkymą, paėmimą, konsolidavimą, taip pat naudojimo sąlygas (tikslinę paskirtį, apribojimus, servitutus ir pan.), kaip tai numato Teritorijų planavimo įstatymo 2 straipsnio 53 punktą. Todėl pirmosios instancijos teismo tvirtinimas, kad šis planas yra detalusis ir papildomo detaliojo plano išduodant statybos leidimą sklypui (*duomenys neskelbtini*) nereikėjo, yra neteisėtas ir nepagrįstas. Pirmosios instancijos teismas teisingai nustatė, jog tokiems įrodymams įvertinti būtinas specialisto dalyvavimas, tačiau šių įrodymų netyrė ir specialisto į bylos nagrinėjimą nekvietė, nors privalėjo tai daryti. Todėl bylai svarbios aplinkybės liko neišaiškintos.

3. Atsakovas bylos nagrinėjimo metu nepagrįstai teigė, kad Vilniaus miesto savivaldybė pati nusprendė, jog šiuo atveju papildomo detaliojo planavimo nereikia, nes visais atvejais turi teisę priimti tokį sprendimą, remdamasi Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. DI-239 patvirtintų Detaliųjų planų rengimo taisyklių 17 punktu, kuris nustato, jog kiekvienu konkrečiu atveju savivaldybės institucija, išnagrinėjusi turimus teritorijų planavimo ir kitus dokumentus, sprendžia, ar numatyta veiklos programai realizuoti būtinas detalusis planas (ar jo keitimai), ar gali būti rengiamas statybos ar kitokios veiklos projektas. Tačiau Teritorijų planavimo įstatymo 22 straipsnio 3 dalyje savivaldybėms tokia teisė nesuteikta. Pagal teisės aktų hierarchiją poįstatyminis teisės aktas negali prieštarauti įstatymui. Esant

tokiai teisės aktų kolizijai turi būti taikoma aukštesnė –įstatymo nuostata, nesuteikianti savivaldybėms teisės spręsti, ar numatyta veiklos programai realizuoti būtinas detalusis planas (ar jo keitimai), ar gali būti rengiamas statybos ar kitokios veiklos projektas.

Atsiliepimų pareiškėjo apeliacinį skundą trečiasis suinteresuotas asmuo UAB „Erama“ prašėskundą atmesti. Atsiliepimą grindė pirmosios instancijos teismui išdėstytais motyvais bei argumentais, papildomai nurodė šiuos argumentus:

1. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gegužės 3 d.įsakymu Nr. D1-239 patvirtintų Detaliųjų planų rengimo taisyklių 17 punktu, kiekvienu konkrečiu atveju savivaldybės institucija, išnagrinėjusi turimus teritorijų planavimo ir kitus dokumentus, sprendžia, ar numatyta veiklos programai realizuoti būtinas detalusis planas (ar jo keitimai), ar gali būti rengiamas statybos ar kitokios veiklos projektas. Atkreipė dėmesį į tai, jog būtinybės bei įstatymų reikalavimų rengti naujus teritorijų planavimo dokumentus nebuvo, todėl ir pareiškėjo teisė dalyvauti detalajame planavime nebuvo pažeista.

2. Pareiškėjas nepagrįstai nurodo, jog viešasis interesas gali būti pažeidžiamas nuo visuomenės nuslėpus informaciją apie aplinką: išduodant statybos leidimą,nesurengus detaliojo planavimo, taip pat atėmus iš visuomenės teisę gauti informacijąbei galimybę dalyvauti priimant sprendimus. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, formuojantis vienodą administracinių teismų praktikąaiškinant ir taikant įstatymus bei kitus teisės (Administracinių bylų teisenosįstatymo 13 str. 1 d.), savo nutartyse ne kartą yra konstatavęs, jog visuomeninės organizacijos ginti viešąjį interesą aplinkosaugos srityje turi tik ta apimtimi, kiek konkretūs ginamą viešąjį interesą sudarantys aplinkosaugos reikalavimai buvo pažeisti, t. y. turi būti įrodyti konkretūs aplinkosaugos reikalavimų pažeidimai. Be to, pareiškėjas nenurodė jokiųkonkrečių aplinkosauginių reikalavimų pažeidimų, kurie būtų padaryti išduodant skundžiamą statybos leidimą bei projektavimo sąlygų sąvadą, t. y. jokie Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių aplinkosaugą, pažeidimai nėra nurodyti. Galiausiai pareiškėjas nėra pateikęs jokių įrodymų,pagrindžiančių jo teiginius dėl gyvenamosios aplinkos ir aplinkosaugos pakitimų, pažeidžiančių visuomenės teisę į sveiką ir saugią aplinką.

3. Pareiškėjas nepagrįstai teigia, jog „Žvėryno rajono planas 1995“ neturi detaliojo plano bruožų. Vadovaujantis iki 1996 m. sausio 1 d. galiojusiais Lietuvos Respublikos teritorinio planavimo laikinisiais nuostatais, detaliųjųplanų sąvokos apskritai nebuvo, o projektavimas ir statybos leidimų išdavimas vyko remiantis specialiais planais, kurie atitiko detaliųjų planų rengimo tikslus. Pagal 1996 m. sausio 1 d. įsigaliojusį Teritorijų planavimo įstatymą,specialiųjų planų tikslas buvo reglamentuoti tam tikrų specifinių teritorijų(žemės ūkio žemės, miškų, vandenviečių, saugomų teritorijų, aplinką teršiančiųobjektų) ribas ir tvarkymą, o detalieji planai buvo rengiami kaip pagrindas statinių projektavimui ir statybai. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kadŽvėryno rajono planas yra detalusis planas, todėl jo pagrindu galėjo būti išduotas statybos leidimas Nr. (*duomenys neskelbtini*) statiniui adresu (*duomenys neskelbtini*) statyti.

4. Pagal Administracinių bylų teisenos įstatymo 61 straipsnio analizę, specialisto kvietimas suprantamas kaip teisė, bet ne prievolė ir taikytina ne vien bylanagrinėjančio teismo, o visų proceso dalyvių atžvilgiu. Dėl šių priežasčių pareiškėjo teiginys, jog

pirmosios instancijos teismas neatliko savo pareigos, t. y. netyrė įrodymų, yra nepagrįstas ir atmestinas.

Trečiasis suinteresuotas asmuo T. K. atsiliepime į pareiškėjo apeliacinį skundą nurodė, kad šis skundas yra nepagrįstas ir turi būti atmestas. Atsiliepimą į apeliacinį skundą grindė šiais argumentais:

1. Namų, esančio (*duomenys neskelbtini*), statybos metu visi medžiai buvo aptverti, kad nebūtų sunaikinti ir žala aplinkai nebūtų padaryta.

2. Trečiasis suinteresuotas asmuo UAB „Erama“ nesumažino želdinių kiekio, o vietoj krūmų pasodino daug gražių želdinių. Taigi buvusių krūmų sunaikinimas laikytinas apleistos aplinkos tvarkymu.

IV.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2008 m. vasario 29 d. nutartimi Vilniaus apygardos administracinio teismo 2007 m. gegužės 3 d. sprendimą paliko nepakeistą.

Teismas konstatavo, kad iš pareiškėjo skundo matyti, jog pagrindinis jo reikalavimas yra panaikinti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos išduotą 2005 m. rugpjūčio 10 d. statybos leidimą Nr. (*duomenys neskelbtini*) statiniui adresu (*duomenys neskelbtini*). Teismas iš esmės sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad šios bylos nagrinėjimo ribas apibrėžia pareiškėjo teisės, kuri yra ginama teismine tvarka, apimtis, t. y. nagrinėjant pareiškėjo skundą teisiškai reikšmingomis gali būti pripažįstamos ir vertinamos tos aplinkybės, kurios yra tiesiogiai susijusios su ginčijamo administracinio akto – statybos leidimo – teisėtumu aplinkosaugos srityje (aplinkybės, kurios pagrindžia, jog šio administracinio akto priėmimas ir įgyvendinimas gali neigiamai paveikti atitinkamų aplinkos elementų būklę). Tokia išvada atitinka tiek Administracinių bylų teisenos įstatymo 5 straipsnio 3 dalies 3 punkto bei 56 straipsnio 1 dalies nuostatas, tiek ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo suformuotą praktiką (žr. 2004 m. sausio 23 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A³-11/2004 bei 2004 m. birželio 26 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁷-720-04). Atitinkamai, pirmosios instancijos teismas pagrįstai netyrė ir nevertino tų pareiškėjo skundo argumentų, kuriais buvo teigiama, jog atsakovas, išduodamas statybos leidimą, pažeidė tam tikras viešojo administravimo procedūras. Šiuo aspektu taip pat pažymėjo, jog nors pareiškėjas teigė, kad įgyvendinant ginčijamą statybos leidimą bus keičiamas reljefas, mažinami želdinių plotai, atliekami kiti žalingi aplinkai (jos konkretiems elementams) veiksmai, tačiau tokių aplinkybių pareiškėjas nepatvirtino jokiais objektyviais įrodymais (Administracinių bylų teisenos įstatymo 57 str. 4 d.). Tiek pareiškėjo skunde pirmosios instancijos teismui, tiek ir apeliaciniame skunde minimi galimi aplinkosaugos reikalavimų pažeidimai bei grėsmė aplinkos elementams yra grindžiami tik pačio pareiškėjo vertinimu, tuo tarpu keliamo ginčo pobūdis yra susijęs su aplinkybių, kurioms iširti bei įvertinti reikalingos specialios žinios aplinkosaugos srityje, nustatymu. Tačiau tokie įrodymai, patvirtinantys realų žalingą arba kenksmingą ginčijamo statybos leidimo pagrindu atliekamų statybos darbų poveikį aplinkai (konkrečioms jos elementams), nebuvo pateikti. Teismas atkreipė dėmesį ir į tai, jog pagal Orhuso konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimančias sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais (*toliau – ir Konvencija*)

9 straipsnio 2 dalį, kiekviena šalis, vadovaudamasi savo nacionaliniais įstatymais, užtikrina, kad atitinkami visuomenės atstovai, rodantys pakankamą suinteresuotumą, arba, manantys, kad buvo pažeista kokia nors jų teisė, kai tai kaip būtina sąlyga numatyta šalies administracinės procesinės teisės normose, turėtų teisę kreiptis dėl priimtų sprendimų pakartotinio nagrinėjimo teisme ir (arba) kitoje nepriklausomoje ir bešališkoje įstatymų nustatyta tvarka įsteigtoje institucijoje, siekiant teisiniu ir procesiniu požiūriu užginčyti bet kokio sprendimo teisėtumą, veiksmus arba neveikimą, nepažeidžiant Konvencijos 6 straipsnio nuostatų. Tuo tarpu Konvencijos 6 straipsnio nuostatos, susijusios su visuomenės dalyvavimu priimant sprendimus dėl konkrečios veiklos, taikomos išduodant leidimus planuojamoms veiklos rūšims, išvardytoms Konvencijos I priede, taip pat gali būti taikomos ir planuojamos veiklos rūšims, neišvardintoms Konvencijos I priede, bet galinčioms turėti didelį poveikį aplinkai (Konvencijos 6 straipsnio 1 dalies „a“ ir „b“ punktai). Teismas pažymėjo, jog nagrinėjamu atveju pareiškėjas ginčija atsakovo išduotą statybos leidimą, kuriuo trečiajam suinteresuotam asmeniui buvo suteikta teisė (*duomenys neskelbtini*), pastatyti vieną daugiabutį gyvenamąjį namą. Tokie skundžiamu administraciniu aktu (sprendimu) įteisinti statybos darbai nėra priskiriami prie Konvencijos I priede išvardintų veiklos rūšių, jie dėl savo lokalaus pobūdžio ir apimties (vieno daugiabučio namo statyba) taip pat negali būti laikomi veikla, kuri turi didelį poveikį aplinkai, jos elementams. Teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, kad pagal Konvencijos I priedą, tokia veikla yra įvairių pramonės bei energetikos objektų statyba bei eksploatavimas, atliekų tvarkymas, nuotekų šalinimas, geležinkelio linijų bei oro uostų pakilimo takų tiesimas, automagistralių ir greitkelių tiesimas, naudingųjų iškasenų gavyba ir kita panašiu pobūdžiu, apimtimi bei poveikiu aplinkai pasizyminti veikla. Dėl šios priežasties nėra jokio pagrindo teigti, kad ginčijamu statybos leidimu gali būti pažeidžiamas viešasis interesas, kurį pagal Konvencijos 9 straipsnio 2 dalies nuostatas pavesta ginti pareiškėjui kaip visuomenės atstovui. Nors nagrinėjant bylą apeliacinės instancijos teisme pareiškėjas pateikė prašymą kreiptis į Europos Bendrijų Teisingumo Teismą su prašymu priimti preliminarų nutarimą dėl klaidingai įlietuvių kalbą išverstų Konvencijos 2 straipsnio 3 dalies a bei c punkte, taip pat Konvencijos 6 straipsnyje vartojamų sąvokų „kultūros objektai“, „gamtos objektai“ bei „planuojama veikla“ išaiškinimo, tačiau teismas tokį prašymą atmetė. Teismas konstatavo, jog nagrinėjamoje byloje ginčas dėl pareiškėjo nurodytų Konvencijos sąvokų „kultūros objektai“ bei „gamtos objektai“ aiškinimo, taip pat dėl sąvokos „planuojama veikla“ aiškinimo ir taikymo apimties pareiškėjo nurodomu aspektu, t. y. vertinant, jog Konvencijos lietuviškame vertime vartojama sąvoka „planuojama veikla“ suteikia visuomenei teisę dalyvauti tik teritorijų planavimo procese, iš esmės nekyla. Vadovaujantis tuo, kas išdėstyta, teismas atmetė pareiškėjo teiginius, jog ginčijamu statybos leidimu buvo pažeistas viešasis interesas aplinkosaugos srityje. Kartu teismas pažymėjo, jog nors pareiškėjas teigia, kad išduodant ginčijamą statybos leidimą buvo pažeistos jo teisės dalyvauti teritorijų planavimo procese, tačiau byloje nustatė, kad šis statybos leidimas buvo išduotas pagal nustatyta tvarka patvirtintą ir įregistruotą teritorijų planavimo dokumentą – Žvėryno rajono planą, patvirtintą Vilniaus miesto valdybos 1995 m. sausio 12 d. potvarkiu Nr. 82V. Tuo tarpu pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. gegužės 24 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo taikymo patvirtintiems, pradėtiems ir iki šio įstatymo įsigaliojimo nebaigtiems rengti teritorijų planavimo dokumentams“ 1.1 punktą, miestų (ar jų dalių), miestelių ir kaimų (kaimo gyvenviečių) detalieji planai ir projektai, teritorijų užstatymo projektai ir schemos, bei kiti dokumentai, kuriuose numatytos teritorijų žemės naudojimo, veiklos joje plėtojimo sąlygos, žemės naudotojų teisės ir prievolės, yra teritorijų planavimo

dokumentai, jeigu jie nustatytą tvarka buvo patvirtinti iki Teritorijų planavimo įstatymo įsigaliojimo dienos (t. y. iki 1996 m. sausio 1 d., kuomet įsigaliojo 1995 m. gruodžio 12 d. Teritorijų planavimo įstatymas Nr. I-1120). Todėl pareiškėjo, kuris kaip visuomeninė organizacija įsisteigė 2002 m. gegužės 17 d., teisė dalyvauti detaliojo planavimo procese ir viešame detaliojo planavimo dokumentų svarstyme tvirtinant Žvėryno rajono planą pažeista nebuvo. Dėl kito pareiškėjo skundo reikalavimo – panaikinti 2005 m. gegužės 25 d. projektavimo sąlygų sąvadą reg. Nr. (*duomenys neskelbtini*), kuris išduotas statytojui UAB „Erama“ namui (*duomenys neskelbtini*) statyti – teismas konstatavo, jog pareiškėjas yra praleidęs Administracinių bylų teisenos įstatymo 33 straipsnio 1 dalyje nustatytą terminą šiam administraciniam aktui apskūsti, kadangi administracinėje byloje Nr. I-125-14/2006 pareiškėjas jau 2005 m. lapkričio 1 d. buvo padavęs analogišką skundą, tačiau dėl to paties reikalavimo termino atnaujinti neprašė. Kitas pareiškėjo skundžiamas administracinis aktas – Vilniaus miesto savivaldybės Miesto plėtros departamento Nuolatinės statybos komisijos 2005 m. rugpjūčio 9 d. protokolinis nutarimas – yra rekomendacinio pobūdžio, t. y. juo buvo rekomenduota išduoti UAB „Erama“ statybos leidimą daugiabučio namo (*duomenys neskelbtini*) statybai, todėl nelaikytinas administraciniu teisės aktu Administracinių bylų teisenos įstatymo taikymo prasme ir nenagrinėtinas administraciniame teisme (Administracinių bylų teisenos įstatymo 22 str. 1 d.). Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, teismas padarė išvadą, jog pirmosios instancijos teismo sprendimas yra teisėtas ir pagrįstas, o pareiškėjo apeliacinis skundas atmestinas.

V.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija 2009 m. balandžio 3 d. nutartimi ABTĮ 153 straipsnio 2 dalies 10 punkto pagrindu atnaujino procesą administracinėje byloje.

Teisėjų kolegija konstatavo, kad ABTĮ 153 straipsnio 2 dalimi nustatyta, kad byloje, užbaigtose įsiteisėjusiu teismo sprendimu, nutarimu ar nutartimi, procesas gali būti atnaujinamas esant šioje normoje nurodytiems pagrindams. Pareiškėjas nagrinėjama atveju prašo atnaujinti procesą dėl to, kad nagrinėjant bylą bei priimant sprendimą buvo vadovaujama netinkamu Orhuso konvencijos vertimu. Šis neteisingas vertimas buvo ištaisytas ir jo tekstas paskelbtas 2009 m. sausio 22 d. „Valstybės žiniose“ Nr. 8. ABTĮ 153 straipsnio 2 dalies 10 punktas numato galimybę atnaujinti procesą tuo pagrindu, kad buvo padarytas esminis materialinės teisės normų pažeidimas, jas taikant. Atsižvelgiant į tai, kad 2009 m. publikuotas Orhuso konvencijos lietuviškas tekstas iš esmės skyrėsi nuo to, kuriuo vadovavosi teisėjų kolegija, nagrinėdama bylą, teismas nurodė, kad galima daryti išvadą, jog nagrinėjant bylą galimai buvo padarytas materialinės teisės normų pažeidimas jas taikant, todėl procesas šioje byloje atnaujintinas, bylą perduodant Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui nagrinėti iš naujo (ABTĮ 159 str. 2 d.).

Išplėstinė teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a :

VI.

Procesą šioje administracinėje byloje atnaujinusi Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija perdavė bylą iš naujo nagrinėti apeliacine tvarka. Tai išsėmės reiškia, kad bylą iš naujo apeliacine tvarka nagrinėjanti Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija turėtų atlikti visapusišką pirmosios instancijos teismo sprendimo teisėtumo ir pagrįstumo patikrinimą (Administracinių bylų teisenos įstatymo 136 str.). Tačiau Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje laikomasi nuostatos, jog bylos, kurioje procesas atnaujintas, ypatybė yra ta, kad nagrinėjant tokias bylas būtina atsižvelgti į nutartyje atnaujinti procesą apibrėžtas proceso atnaujinimo ribas (administracinė byla Nr. A¹-495/2005, A⁶-1144/2006, A⁵-1198/2006 ir kt.).

VII.

Administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ir ABTĮ) 5 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad teismas imasi nagrinėti administracinę bylą: 1) pagal asmens arba jo atstovo, kuris kreipiasi, kad būtų apginta jo teisė arba įstatymų saugomas interesas, skundą ar prašymą; <...> 3) pagal prokuroro, administravimo subjektų, valstybės kontrolės pareigūnų, kitų valstybės institucijų, įstaigų, organizacijų, tarnybų ar fizinių asmenų kreipimąsi įstatymų nustatytais atvejais dėl valstybės ar kitų viešųjų interesų gynimo.

Pareiškėjas visuomeninė organizacija „Žvėryno bendruomenė“ kreipėsi į administracinį teismą, nurodydamas, kad gina viešąjį interesą, taip pat savo ir organizacijos sudarančių narių subjektyvias teises ir interesus, o būtent – teisę dalyvauti detaliojo planavimo procese ir viešame detaliojo planavimo dokumentų svarstyme.

Išplėstinė teisėjų kolegija atkreipia dėmesį, kad pareiškėjas, be kita ko, teigė, jog kreipėsi į teismą, gindamas jį kaip organizaciją sudarančių narių subjektyvias teises ir interesus. Pastebėtina, kad šių teisių ir interesų gynība administraciniame teisme gali įgauti įvairias formas. Pirmiausia, organizacijos narių teisės ir įstatymų saugomi interesai gali būti apginti per pareiškėjui suteikiamus įgalinimus ginti viešąjį interesą. Tokioje byloje, administracinių bylų teisenos, t. y. procesiniu požiūriu, organizacija veikia savo vardu (kaip pareiškėjas), bet iš esmės dėl kitų asmenų (tiek esančių, tiek nesančių organizacijos nariais), visuomenės (jos dalies) ar valstybės teisėms ir teisėtiems interesams galbūt padaryto pažeidimo, kurio pašalinimas yra viešojo intereso reikalas. Tačiau būtina pabrėžti, kad ABTĮ 5 straipsnio 3 dalies 3 punkte, taip pat 56 straipsnyje nurodyta, kad asmenų (šiuo atveju pareiškėjo) įgalinimai (teisė) ginti viešąjį interesą turi būti nustatyti įstatyme. Jei tokia teisė įstatymu nesuteikta, reiškia, kad asmuo neturi teisės kreiptis į teismą dėl viešojo intereso gynimo, o teismas neturi pareigos nagrinėti tokio pareiškimo. Skundą (prašymą) tokiu atveju turėtų būti atsisakoma priimti (ABTĮ 4 str. 6 d., 37 str. 2 d. 1 p.), o jei jis jau priimtas – byla nutrauktina (ABTĮ 4 str. 6 d., 101 str. 1 p.). Administraciniams teismams nėra priskirta nagrinėti asmenų, kuriems įstatymai akivaizdžiai nesuteikia teisės ginti viešąjį interesą, skundų (prašymų) dėl viešojo intereso gynimo (žr., pvz., pagal analogiją su civiliniu procesu – Krivka, E. *Viešojo intereso gynimas civiliniame procese*: monografija. Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras, 2009, p. 125-126).

Organizacijos narių teisės ir teisėti interesai taip pat gali būti apginti jiems administracinių bylų teisenoje dalyvaujant pareiškėjais, tačiau įgaliojant juos atstovauti tam tikrą organizaciją (asociaciją), jei toks pavedimas neprieštarauja teisės normoms.

Šiuo atveju patys organizacijos nariai (kaip fiziniai ar juridiniai asmenys) dalyvauja byloje pareiškėjais (procesiniu požiūriu), o atitinkama organizacija yra tik procesinis jų atstovas. Tačiau būtina pabrėžti, kad aptariamam atveju teismui turi būti pateikti atstovaujamojų įgaliojimai, įforminti įstatymų nustatyta tvarka, kuriais atstovui pavedama veikti jų (atstovaujamojų) vardu. Jei skundą (prašymą) suinteresuoto asmens vardu paduoda neįgaliotas vesti byla asmuo, skundą (prašymą) atsisakoma priimti (ABTĮ37 str. 2 d. 7 p.). Jei pastaroji aplinkybė paaiškėja jau iškelus bylą, skundas (prašymas) paliekamas nenagrinėtu (ABTĮ 103 str. 3 p.).

Apibendrinant paminėtą, išplėstinės teisėjų kolegijos manymu, šioje byloje visų pirma reikia patikrinti, ar pareiškėjui kaip asociacijai įstatymu buvo suteikti įgaliojimai ginti viešąjį interesą.

Šiuo aspektu pastebėtina, kad atsižvelgiant į ABTĮ 162 straipsnio 1 dalyje numatytas teises, kurias turi teismas, išnagrinėjęs bylą, kurioje procesas buvo atnaujintas, darytina išvada, kad aplinkybė, ar įstatymai nagrinėjamo atveju pareiškėjui suteikė teisę ginti viešąjį interesą, turi būti nustatoma įvertinant ne vėlesnįteisinį reguliavimą nei buvo priimta skundžiama Vyriausiojo administracinio teismo nutartis. Todėl išplėstinė teisėjų kolegija šiuo atveju neanalizuoja Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo nuostatų, kurios įsigaliojo nuo 2010 m. birželio 17 d. (žr. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 1, 7, 8, 9 straipsnių, II skyriaus pavadinimo ir priedo pakeitimo ir papildymo įstatymą Nr. XI-858 (2010 m. gegužės 28 d.)). Jų taikymas šioje byloje, išplėstinės teisėjų kolegijos manymu, reikštų įstatymo taikymą atgal. Tam šiuo atveju nėra teisinio pagrindo.

Išplėstinė teisėjų kolegija pastebi, kad nei Asociacijų įstatymas, nei Statybos įstatymas, nei Teritorijų planavimo įstatymas, nei kiti Lietuvos Respublikos įstatymai asociacijai (pareiškėjui) kreipiantis į teismą, taip pat nagrinėjimo teismuose metu (iki Vyriausiojo administracinio teismo 2008 m. vasario 29 d. nutarties paskelbimo) nesuteikė teisės ginti viešojo intereso, skundžiant išduotą statybos leidimą. Šiuo klausimu taip pat pastebėtina, kad išplėstinė teisėjų kolegija neabejoja, jog pareiškėjas praleido terminą apskusti 2005 m. gegužės 25 d. projektavimo sąlygų sąvadą, o skundžiamas 2005 m. rugpjūčio 9 d. protokolinis nutarimas apskritai nelaikytinas administraciniu aktu. Juolab kad pastarųjų aktų vertinimas šioje bylos nagrinėjimo stadijoje reikštų proceso atnaujinimo ribų peržengimą. Todėl išplėstinė teisėjų kolegija nevertina, ar pareiškėjas turėjo teisę kreiptis su skundu dėl viešojo intereso gynimo, ginčijant pastaruosius dokumentus. Skundas dėl jų pagrįstai atmestas Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2008 m. vasario 29 d. nutartimi kitais pagrindais, o ne dėl to, kad pareiškėjas neturėjo teisės ginti viešojo intereso šioje srityje.

Teisę ginti viešąjį interesą pareiškėjas, be kita ko, kildina iš Konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkos klausimais (toliau – ir Orhuso konvencija, Konvencija). Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje laikomasi pozicijos, kad Orhuso konvencijos 9 straipsnio 2 dalis atitinkamais atvejais gali suteikti teisę visuomenei organizacijai kreiptis į teismą dėl viešojo intereso gynimo (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2006 m. spalio 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁰-1775/2006 ir kt.). Tačiau pabrėžtina, kad Orhuso konvencijos 9 straipsnio 2 dalis gali būti tiesiogiai taikoma tik sprendimams, veiksams ar neveikimui, patenkančiam į Konvencijos 6 straipsnio taikymo sritį. Tai aiškiai matyti iš Konvencijos

9 straipsnio 2 dalies autentiškų tekstų anglų ir prancūzų kalbomis, kuriais teismas iš principo ir pirmiausia turi vadovautis, turinio (angl. *Each Party shall <...> ensure that members of the public concerned <...> have access to a review procedure before a court of law and/or another independent and impartial body established by law, to challenge the substantive and procedural legality of any decision, act or omission subject to the provisions of article 6 and, where so provided for under national law and without prejudice to paragraph 3 below, of other relevant provisions of this Convention*; pranc. *Chaque Partie veille <...> à ce que les membres du public concerné <...> puissent former un recours devant une instance judiciaire et/ou un autre organe indépendant et impartial établi par loi pour contester la légalité, quant au fond et à la procédure, de toute décision, tout acte ou toute omission tombant sous le coup des dispositions de l'article 6 et, si le droit interne le prévoit et sans préjudice du paragraphe 3 ci-après, des autres dispositions pertinentes de la présente Convention*). Paminėtos pozicijos laikosi ir Konvencijos priežiūros komitetas, kuris yra nurodęs, kad Konvencijos 9 straipsnio 2 dalis taikytina sprendimams dėl leidimų specifinei veiklai, kur visuomenės dalyvavimo yra reikalaujama pagal Konvencijos 6 straipsnį (žr., pavyzdžiui, Konvencijos priežiūros komiteto 2006 m. liepos 28 d. išvadų ir rekomendacijų 26-27 p. (ECE/MP.PP/C.1/2006/4/Add.2; prieiga per internetą: <<http://www.unece.org/env/pp/ccDocuments.htm>>). Iš esmės analogiška nuostata išdėstyta ir Konvencijos įgyvendinimo gairėse (*The Aarhus Convention: An Implementation Guide*, p. 128; prieiga per internetą: <<http://www.unece.org/env/pp/acig.pdf>>).

Konvencijos 6 straipsnis taikytinas priimant sprendimus, ar leisti Konvencijos I priede išvardytas planuojamos veiklos rūšis (Konvencijos 6 str. 1 d. a p.); taip pat, vadovaujantis nacionaline teise, sprendimams dėl I priede neišvardytų planuojamų veiklos rūšių, galinčių turėti didelį poveikį aplinkai. Šiuo tikslu Šalys nustato, ar tokiai planuojamai veiklos rūšiai šios nuostatos taikytinos (Konvencijos 6 str. 1 d. b p.). Konvencijos įgyvendinimo gairėse nurodoma, kad Konvencijos 6 straipsnio 1 dalies a ir b punktai apibrėžia šio straipsnio veikimo sritį (*The Aarhus Convention: An Implementation Guide*, p. 92; prieiga per internetą: <<http://www.unece.org/env/pp/acig.pdf>>).

Gyvenamųjų namų statyba į Konvencijos I priede konkrečiai išvardytas veiklos rūšis nepatenka. Tačiau šiuo aspektu išplėstinė teisėjų kolegija atkreipia dėmesį, kad Konvencijos I priedo 20 dalyje nurodyta „bet kokia veiklos rūšis, nenurodyta 1-19 dalyse, tais atvejais, kai, vadovaujantis nacionalinės teisės aktais, visuomenės dalyvavimas įgyvendinamas taikant poveikio aplinkai vertinimo procedūrą“. Taigi į Konvencijos I priedo ir, atitinkamai, į Konvencijos 6 straipsnio 1 dalies a punkto bei Konvencijos 9 straipsnio 2 dalies veikimo sritį gali patekti ir tokia veikla, kuriai pagal nacionalinę teisę numatyta poveikio aplinkai vertinimo procedūra, teisė dalyvauti kurioje suteikiama ir visuomenei. Todėl šiuo požiūriu gali būti aktualus ir nacionalinis teisinis reguliavimas dėl poveikio aplinkai vertinimo. Vis dėlto byloje nėra nei įtikinamų argumentų, nei pakankamų įrodymų, kad nagrinėjamos apimties statybai turėjo būti atliktas poveikio aplinkai vertinimas pagal Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymą. Byloje nėra pateikta nei įtikinamų pareiškėjo argumentų, nei pakankamų įrodymų, kad nagrinėjama veikla pateko į 1-ąjį („Planuojamos ūkinės veiklos, kurios poveikis aplinkai privalo būti vertinamas, rūšių sąrašas“) ar 2-ąjį („Planuojamos ūkinės veiklos, kuriai turi būti atliekama atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo, rūšių sąrašas“) minėto įstatymo (Lietuvos Respublikos

2005 m. birželio 21 d. įstatymo Nr. X-258 redakcija) priedus ar dėl kitų priežasčių turėjo būti vertinama (Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 3 str. 3 d. (Lietuvos Respublikos 2005 m. birželio 21 d. įstatymo Nr. X-258 redakcija). Iš to seka, kad nagrinėjamas atvejis nepatenka į Konvencijos 6 straipsnio 1 dalies a punkto veikimo sritį.

Minėta, kad Konvencijos 6 straipsnis, *vadovaujantis nacionaline teise*, taip pat taikytinas sprendimams dėl I priede neišvardytų planuojamų veiklos rūšių, galinčių turėti didelį poveikį aplinkai. Šiuo tikslu Šalis nustato, ar tokiai planuojamai veiklos rūšiai šios nuostatos taikytinos (Konvencijos 6 str. 1 d. b p.). Šioje byloje nėra pateikta nei įtikinamų argumentų, nei pakankamų įrodymų, kad pagal nacionalinę (Lietuvos) teisę ginčo gyvenamojo namo statyba turėtų būti laikoma turinčia didelį poveikį aplinkai. Pastebėtina, kad ginčo namo statybai ir eksploatavimui nebuvo būtina gauti taršos ir integruotos prevencijos kontrolės leidimą (žr. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. 80 patvirtintas Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo taisyklės). Statybos leidimo išdavimo metu šis statinys nebuvo priskirtas prie visuomenei svarbių statinių (žr. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. D1-708 patvirtinto Statybos techninio reglamento STR 1.05.06:2005 „Statinio projektavimas“ 4 priedas (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 30 d. įsakymo Nr. D1-708 redakcija). Iš to seka, kad nagrinėjamas atvejis nepatenka ir į Konvencijos 6 straipsnio 1 dalies b punkto veikimo sritį.

Apibendrinama prieš tai išdėstytus argumentus, išplėstinė teisėjų kolegija daro išvadą, kad šioje byloje pareiškėjas negali grįsti savo teisės ginti viešąjį interesą, skundžiant išduotą statybos leidimą, Orhuso konvencijos 9 straipsnio 2 dalimi, nes ginčijamas atvejis dėl veiklos pobūdžio ir masto nepatenka į Konvencijos 6 straipsnio veikimo sritį.

Orhuso konvencijos 9 straipsnio 3 dalis nustato, kad „be to, ir nepažeidžiant šio straipsnio 1 ir 2 dalyse minimų peržiūros procedūrų, kiekviena Šalis užtikrina, kad visuomenės nariai, atitinkantys nacionalinėje teisėje nustatytus kriterijus, jeigu tokie yra, galėtų pasinaudoti administracinėmis arba teisminėmis procedūromis privačių asmenų ir valstybės institucijų, pažeidžiančių su aplinka susijusias nacionalinės teisės nuostatas, veiksmams arba neveikimui užginčyti“. Išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, pastaroji nuostata neturi tiesioginio poveikio. Kitaip tariant, ji pati savaime ir tiesiogiai nesuteikia asmenims, taip pat ir pareiškėjui, teisės kreiptis į teismą. Šis klausimas ir toliau turi būti sprendžiamas pagal nacionalinėje teisėje nustatytus kriterijus, kaip tai ir yra numatyta Orhuso konvencijos 9 straipsnio 3 dalyje.

VIII.

ABTĮ suteikia teisę asociacijai *įstatymų numatytais* atvejais ginti viešąjį interesą (ABTĮ 5 str. 3 d. 3 p.). Tačiau jau buvo minėta, kad nei Asociacijų įstatymas, nei Statybos įstatymas, nei Teritorijų planavimo įstatymas, nei kiti Lietuvos Respublikos įstatymai pareiškėjui (asociacijai) kreipiantis į teismą, taip pat nagrinėjimo teismuose metu (iki Vyriausiojo administracinio teismo 2008 m. vasario 29 d. nutarties paskelbimo) nesuteikė teisės ginti viešąjį interesą, skundžiant išduotą leidimą statybai. Dėl aukščiau išdėstytų priežasčių Orhuso konvencijos 9 straipsnio 2 dalimi pareiškėjas

remtis negali. Taigi darytina išvada, kad pareiškėjas šiuo atveju neturi įstatyme nustatytos teisės ginti viešąjį interesą.

Orhuso konvencijos 9 straipsnio 3 dalis tiesiogiai jokių papildomų ar specifinių teisių pareiškėjui nesuteikia. Teisę į teisminę gynybą klausimais, patenkančiais į Konvencijos 9 straipsnio 3 dalies veikimo sritį, pareiškėjas turi įgyvendinti pagal nacionalinės teisės normas. Tačiau šiuo aspektu kartu būtina pabrėžti, kad aiškinant nacionalinės teisės normas, teismas, be kita ko, turėtų atsižvelgti į minėtos Konvencijos normos paskirtį ir Konvencijos tikslus. Konvencijos priežiūros komitetas yra pažymėjęs, kad Konvencijos 9 straipsnio 3 dalies šviesoje vertinant aplinkos organizacijų teisės kreiptis į teismus kriterijus, atitinkamos nuostatos turi būti skaitomos kartu su Konvencijos 1-3 straipsniais ir atsižvelgiant į tikslą, atsispindintį Konvencijos preambulėje – visuomenei, įskaitant organizacijas, turėtų būti sudaryta galimybė naudotis veiksmingomis teisminėmis priemonėmis ginant jos teisėtus interesus ir įgyvendinant įstatymus (žr., Konvencijos priežiūros komiteto 2006 m. liepos 28 d. išvadų ir rekomendacijų 34 p. (ECE/MP.PP/C.1/2006/4/Add.2; prieiga per internetą: <<http://www.unece.org/env/pp/ccDocuments.htm>>).

Minėta, kad atitinkamos organizacijos narių teisės ir teisėti interesai taip pat gali būti apginti jiems administracinių bylų teisenoje dalyvaujant pareiškėjais ir, jei tai neprieštarauja teisės normoms, įgaliojant (pavedant) juos atstovauti tam tikrai organizacijai. Išplėstinės teisėjų kolegijos manymu, juridinis asmuo – asociacija – gali būti procesiniu savo narių atstovu, jei tai neprieštarauja asociacijos įstatams. Tačiau pastaruoju aspektu pastebėtina, kad pareiškėjas viso proceso šioje byloje metu save nurodydavo kaip vienintelį pareiškėją, taip pat nepateikė kitų asmenų, kurie galėtų būti pareiškėjais, įgaliojimų atstovauti juos (veikti jų (kaip pareiškėjų) vardu). Taigi darytina išvada, kad pareiškėjas šioje byloje procesiniu požiūriu negali atstovauti ir ginti kitų asmenų teisių ir įstatymų saugomų interesų. Atsižvelgiant į tai, teismas šioje byloje neturi teisės nagrinėti ir nenagrinėja, ar ginčijamas statybos leidimas pažeidė kitų asmenų (ne pareiškėjo kaip juridinio asmens – asociacijos) teises. Pareiškėjas šioje byloje yra tik vienas – visuomeninė organizacija „Žvėryno bendruomenė“, t. y. juridinis asmuo, kurio teisinė forma – asociacija.

Vis dėlto būtina pabrėžti, kad pagal ABTĮ 5 straipsnio 1 dalį, kiekvienas suinteresuotas subjektas turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama jo teisė arba įstatymų saugomas interesas. ABTĮ 22 straipsnio 1 dalyje (Lietuvos Respublikos 2000 m. rugsėjo 19 d. įstatymo Nr. VIII-1927 redakcija) buvo nustatyta, kad skundą (prašymą) dėl viešojo ar vidaus administravimo subjekto priimto administracinio akto ar veiksmo (neveikimo) turi teisę paduoti asmenys, taip pat kiti viešojo administravimo subjektai, įskaitant valstybės ir savivaldybių viešojo administravimo tarnautojus, pareigūnus ir įstaigų vadovus, kai jie mano, kad jų teisės ar įstatymų saugomi interesai yra pažeisti. Šios nuostatos taikomos tiek fiziniams, tiek juridiniams asmenims. Taigi pareiškėjas kaip juridinis asmuo (asociacija) turi teisę kreiptis į teismą dėl savo kaip juridinio asmens (asociacijos) teisių ar įstatymų saugomų interesų pažeidimo.

Išplėstinė teisėjų kolegija taip pat primena, kad vadovaujantis Vyriausiojo administracinio teismo praktika, sistemiškai vertinant Administracinių bylų teisenos įstatymo 5 straipsnio 1 dalį, 3 dalies 1 punktą ir 3 punktą, 56 straipsnio 1 dalį, darytina išvada, kad tada, kai pareiškėjas reikalavimą grindžia savo privačių subjektyvių teisių ar

interesų pažeidimu, vertintina, jog pareiškėjas kreipėsi Administracinių bylų teisenos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies tvarka gindamas savo paties pažeistą ar ginčijamą subjektinę teisę arba įstatymų saugomą interesą. Tais atvejais, kai pareiškėjas savo skundą grindžia tuo, kas yra reikšminga, reikalinga, vertinga visuomenei ar jos daliai, vertintina, kad pareiškėjas kreipėsi į teismą Administracinių bylų teisenos įstatymo 5 straipsnio 3 dalies 3 punkto ir 56 straipsnio 1 dalies pagrindu gindamas viešąjį interesą. Asmens subjektinė teisė ar įstatymo saugomas interesas yra visų pirma konkretaus asmens vertybė, ji yra reikšminga, reikalinga, vertinga konkrečiam teisės subjektui. Galima situacija, kad asmens subjektinė teisė ar įstatymo saugomas interesas bus akumuliuota tam tikru mastu su tuo, kas reikšminga, reikalinga, vertinga ne tik konkrečiam subjektui, bet ir visuomenei ir jos daliai; o asmuo, teisme apgindamas savo subjektinę teisę ar įstatymo saugomą interesą, tuo pačiu tam tikru mastu turėtų įtakos viešojo intereso apsaugai. Tačiau negalima teigti, kad esant tokioms aplinkybėms asmuo praranda teisę kreiptis į teismą gindamas savo subjektinę teisę ar įstatymo saugomą interesą, kadangi tai nėra nustatyta įstatymu (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2007 m. sausio 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A³-64/2007, Administracinių teismų praktika Nr. 11). Todėl ta aplinkybė, kad pareiškėjui įstatymai nagrinėjamu atveju nesuteikė teisės ginti viešojo intereso, skundžiant ginčijamą statybos leidimą, nereiškia, kad jis negali ginti savo kaip juridinio asmens (asociacijos) teisių ir įstatymų saugomų interesų, net jei šių teisių ir įstatymų saugomų interesų gynyba turi tam tikrą viešojo intereso gynimo požymių (aspektų).

IX.

Pareiškėjas savo teisių ir įstatymų saugomų interesų pažeidimus iš esmės grindžia tuo, kad, pasak jo, išdavus statybos leidimą, buvo paneigta (pažeista) visuomenės, taip pat pareiškėjo kaip asociacijos, teisė dalyvauti (detaliojo) teritorijų planavimo procese ir viešame (detaliojo) planavimo dokumentų svarstyme (I t., b. l. 1, II t., b. l. 81, III t., b. l. 11). Kitaip tariant, pareiškėjas mano, kad statybos leidimas nagrinėjamu atveju galėjo būti išduotas tik patvirtinus naują detalų planą, kurio rengime būtų galėjusi dalyvauti ir suinteresuota visuomenė, o Žvėryno rajono plano, patvirtinto Vilniaus miesto valdybos 1995 m. sausio 12 d. potvarkiu Nr. 82V, nepakako, kad būtų galima išduoti ginčijamą statybos leidimą, šiam tikslui jis buvo netinkamas.

Pastebėtina, kad Konvencija nenustato, kokiais atvejais, prieš išduodant statybos leidimą, privalo būti rengiamas atitinkamas detalusis planas ir kokie teritorijų planavimo dokumentai turi būti parengti ir yra pakankami, kad būtų išduotas statybos leidimas. Taigi klausimas, ar šiuo atveju, prieš išduodant ginčijamą statybos leidimą, turėjo būti parengtas atitinkamas detalusis planas, ar ginčijamo statybos leidimo išdavimui pakako Žvėryno rajono plano, ar šiam tikslui jis buvo tinkamas, pagal savo turinį ir pobūdį iš esmės yra nacionalinės teisės (pirmiausia Teritorijų planavimo įstatymo, taip pat Statybos įstatymo) aiškinimo ir įrodymų vertinimo klausimas.

Išplėstinė teisėjų kolegija pažymi, kad procesas šioje byloje buvo atnaujintas ne dėl nacionalinių teisės aktų galbūt netinkamo taikymo ar netinkamo faktinių aplinkybių nustatymo ir teisinio įvertinimo. Todėl šioje stadijoje, nagrinėdamas bylą po proceso atnaujinimo, teismas negali vertinti ginčijamo statybos leidimo išdavimo teisėtumo nacionalinės teisės ar įrodymų įvertinimo tinkamumo požiūriu. Tai lemia, kad aukščiau paminėti klausimai (ar turėjo būti rengiamas naujas detalusis planas, ar Žvėryno rajono

planas buvo pakankamas ir tinkamas ginčijamo statybos leidimo išdavimui), taip pat kiti nacionalinės teisės taikymo ir įrodymų vertinimo klausimai šioje stadijoje negali būti nagrinėjami iš naujo. Pareiškėjas taip pat nepateikė aiškių ir įtikinamų argumentų, kad būtent dėl netinkamo Orhuso konvencijos vertimo į lietuvių kalbą (dėl ko ir buvo atnaujintas procesas) šiuo atveju galėjo būti priimtas neteisingas sprendimas. Akivaizu, kad jis buvo informuotas apie rengiamas (projektuojamas) statybas (žr. pareiškėjo 2004 m. rugpjūčio 22 d. raštą). Be to, Žvėryno rajono planas buvo patvirtintas Vilniaus miesto valdybos 1995 m. sausio 12 d. potvarkiu Nr. 82V, t. y. kai pareiškėjas dar nebuvo įsteigtas kaip juridinis asmuo. Todėl pareiškėjas negalėjo įgyti jokių teisių, kurios galėtų kilti išminėto teritorijų planavimo dokumento (pa)rengimo, ir, atitinkamai, tokios jo teisės, priimant skundžiamą statybos leidimą, objektyviai negalėjo būti pažeistos. Taip pat pastebėtina, kad Orhuso konvencija tuo metu (1995 m.) ne tik nebuvo įsigaliojusi Lietuvoje, bet ir apskritai dar nebuvo pasirašyta.

Apibendrinama prieš tai išdėstytus argumentus ir aplinkybes, išplėstinė teisėjų kolegija, atsižvelgdama į proceso atnaujinimo nutartimi apibrėžtas ribas, sprendžia, kad išanalizavo Konvencijos nuostatas, kurios šiuo atveju galėtų būti aktualios, ir nenustatė, kad dėl to būtų pagrindas panaikinti Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2008 m. vasario 29 d. nutartį. Nutartis paliktina nepakeista.

Išplėstinė teisėjų kolegija atkreipia dėmesį, kad šioje nutartyje pateikti išaiškinimai iš dalies keičia, išplėtoja ir papildo ankstesnę Vyriausiojo administracinio teismo praktiką dėl asociacijų teisės kreiptis įteismą aplinkos srityje. Tai daroma siekiant užtikrinti Lietuvos Respublikos sudarytų tarptautinių sutarčių tinkamą taikymą ir aiškinimą, tiksliau apibrėžti suinteresuotos visuomenės galimybes ginčyti administracinius aktus aplinkos srityje. Todėl, išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, tai yra konstituciškai pagrįsta ir pateisinama.

Vadovaudamasi Administracinių bylų teisenos įstatymo 162 straipsnio 1 dalies 1 punktu, išplėstinė teisėjų kolegija

n u t a r i a :

Atmesti pareiškėjo visuomeninės organizacijos „Žvėryno bendruomenė“ prašymą.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2008 m. vasario 29 d. nutartį palikti nepakeistą.

Nutartis neskundžiama.

Teisėjai

Audrius Bakaveckas
Artūras Drigotas
Stasys Gagys
Romanas Klišauskas
Arūnas Sutkevičius